אלה

"את תתנהגי כמו שצריך?" הדהד קולו של האיש. "**את תתנהגי כמו שצריך?**"

היא השמיעה קול. אולי זה היה כן. אולי לא, אבל ראשה היה מכוסה בשמיכה והיא שיוועה לאוויר.

מסדרון מקומר השתרע לפניה, מואר בעששיות. רחש קל של גז. עציצים בכל פינה וריח של סבון חיטוי. הרצפה כוסתה באריחים שהתפרשו לכל עבר, מצוחצחים עד ברק, חלקם בדוגמת פרחים, אבל פרחים שחורים. היא ידעה שהמקום אינו תחנת משטרה והחלה לצעוק מרוב פחד, עד שאישה צעירה במדים הגיחה מתוך האפלה וסטרה על לחייה. "לא נרשה התנהגות כזאת כאן."

אירית. אֵלָה הניפה את ראשה לאחור, דמעות נקוו בעיניה אף כי לא בכתה. היא הכירה את הבחורות האיריות. היא פגשה רבות כאלה במפעל. מרושעות כמו השטן.

אישה נוספת הגיעה, והן תחבו את ידיהן מתחת לבתי שחיה והחלו למשוך אותה לעבר זוג דלתות. אלה גררה את רגליה, אך הן סטרו לה עד שהלכה בכוחות עצמה. לשתיהן היו צרורות של מפתחות תלויים על מותניהן. עשרים־שלושים מפתחות משקשקים בקול. הן דחפו אותה

בין הדלתות, נעלו אותן מאחוריה, ואז עמדו בראש מסדרון ארוך עד כדי כך שאי אפשר היה לראות את קצהו.

"איפה אני?"

אין תגובה. רק רחש הגזו והמסדרון המשתרע. הן פנו שמאלה יחד אִתה ונכנסו דרך עוד צמד דלתות, מצעידות אותה ביניהן, מדיהן מרשרשים תוך כדי הליכה. בכל פינה עלה באפה אותו ריח עז של סבון ומתחתיו משהו נוסף, משהו שאינו כשורה.

ואז הן הגיעו לדלת האחרונה ומבעדה לחדר גדול, מצחין כמו דיר חזירים, ושם הן גררו אותה אל מיטת מתכת צרה ודחפו אותה לתוכה. "נטפל בך אחר כך."

מיטות נוספות התגלו באור האפרפר, מאות מיטות צמודות זו לזו. על כל מיטה שכב מישהו, היא לא הצליחה לקבוע אם מדובר בגברים או בנשים. ריהוט כבד היה פרוש לאורך הקירות המסוידים בצבע כהה. היא ראתה את הדלתות הכפולות הגדולות שדרכן נכנסה. נעולות.

אז הביאו אותה לבית סוהר? כבר?

היא השתופפה על המיטה והתנשמה בכבדות. לחייה בערה. היא נגעה בה באצבעותיה. הלחי הייתה שסועה במקום שבו הגברים הרביצו לה קודם לכן, והיא הייתה תפוחה ולחה. היא פרשה את השמיכה הנוקשה על ברכיה. מישהי בקרבת מקום שרה, שיר מהסוג שנוהגים להרדים בעזרתו תינוק. אחרת בכתה, שלישית מלמלה לעצמה.

זמזום עלה באזניה. נדמה היה שהוא מגיע מהמיטה הסמוכה, אך אלה ראתה רק את הרגליים של האישה ששכבה שם, כפות רגליה נייר צהוב ומתקלף, עד שזו הזדקפה לישיבה בפתאומיות. היא הייתה זקנה, אך שערה היה אסוף בקוקיות כמו ילדה קטנה. עור דק ומלוכלך נתלה ברפיון על זרועותיה.

"תבואי אתי?" שאלה האישה.

אלה התקדמה מעט לכיוונה. אולי האישה מכירה דרך מילוט. "לאן?"

"לגרמניה." עיני האישה היו לחות ונוצצות. "נרקוד שם, נשיר." והיא החלה לזמזם לחן חסר מילים בקול ילדותי וסדוק. ואז, "בלילה," אמרה האישה בלחישה רמה, "כשאני ישנה, הנשמה שלי יוצאת – מתגנבת מתגנבת כמו יצור קטן ולבן." היא הצביעה על אלה וחייכה. "אבל אסור לך לגעת בה. היא חוזרת בבוקר, ועוד איך."

אלה קרבה את אגרופיה לעיניה, מצטנפת מפני האישה לכדור קטן ומתוח. מישהו חבט על הקירות:

"הביתההביתהרוצההביתההביתההביתהרוצה הביתה."

היא הייתה מצטרפת. אלא שלא ידעה היכן נמצא הבית.

היא נשארה ערה כל הלילה, אבל לא הייתה מצליחה לישון גם אילו רצתה. לחייה צרבה, וברגע שאישה אחת הפסיקה לפעות, המשיכה אחת אחרת, הן ייללו, שרו, ייבבו:

"והואהיהה–"

"אתהמוכולקחתאתהחשמל."

"מסריחמסריח!הפחידאותינוראוזה."

"אבל זה המקום, משם הנשמותבאותאלי."

כשהשמים החלו להתבהר, המקהלה הלכה וגברה, וגרמניה הזקנה במיטה הסמוכה הייתה הקולנית מכולן, ציפור שיר נוראית המקדמת את פני השחר העולה. פעמון צלצל בתקרת

החדר. אך לפחות הייתה תנועה, משהו קרה, אלה הצליחה לראות אישה בקצה המרוחק, לבושה במדים דומים לאלה שלבשו הנשים שהביאו אותה אמש, והיא חמקה מהמיטה, ומיהרה לצעוד אל מרכז החדר. "אני מוכרחה לדבר עם מישהו."

"סליחה?" האישה הייתה עגלגלה, פניה כבדות משינה.

"עם האחראי."

"אני האחראית." האישה החליקה את מדיה על בטנה. היא הרימה את שעונה, והחלה למתוח את הקפיץ.

"איפה אני?"

"את לא יודעת?" האישה חייכה אל פניו העגולות של השעון כאילו חלקה עמו בדיחה קטנה וחביבה. פעמון נוסף צלצל, בקול רם יותר, במקום כלשהו מחוץ לחדר. הנשים החלו לנהור ולהידחק לשורות. אלה סגרה את כפות ידיה על אגודליה. לרגע הייתה שוב בעבודה – שבע בבוקר וכולן רצות במעלה הגבעה כדי לא לאחר, כדי שלא ינכו להן מהשכר – הטעם המתכתי של הבהלה בפיה. ג'ים כריסטי השוער עומד בשער ומחכה לטרוק אותו בפנייך ברגע שהשעון יצלצל שבע.

"כדאי שתחכי עד שתאכלי משהו."

היא הסתובבה וראתה נערה גבוהה וחיוורת לצד מרפקה.

"אף פעם אל תלכי מכות על בטן ריקה." הנערה חייכה אליה חיוך עליז ונינוח. "בואי." היא נגעה בזרועה. "אראה לך את הדרך."

אלה התנערה ממנה. היא לא הייתה זקוקה לחברים. במיוחד לא כאן.

היא הלכה בעקבות ההמון אל אולם גדול ומהדהד, שם הנשים התיישבו על ספסלים ליד שולחנות עץ ארוכים.

לאורך אחד מצדי החדר היו דלתות בלבד, ובכל דלת עמדה אישה עם צרור מפתחות. בצד השני היו רק חלונות, אבל השמשות היו זעירות כל כך שאפילו אם היו שוברים אותן, היה אפשר להוציא החוצה רק את מפרק כף היד.

"שבי." אישה במדים שחלפה לידה דחפה אותה. קערה הונחה בקרקוש על השולחן שלפניה.

"דייסה," אמרה הנערה החיוורת שישבה מהעבר השני של השולחן. "יש חלב. הנה." היא הרימה קנקן גדול ומזגה ממנו לעצמה, ואז לאלה. "האוכל לא כזה גרוע."

אישה צעירה ושחורת שיער שישבה ליד אלה רכנה לעברן. "עכברים," אמרה והצביעה על הדייסה. "הם טוחנים אותם." פניה היו אפורות ושקועות. נדמה היה שאין לה שיניים.

אלה הדפה מעליה את הקערה. בטנה התכווצה מרוב רעב, אך אם תאכל כאן, המקום ייכנס לקרבה. הוא יהפוך לאמתי. ואיפה שזה לא יהיה, זה לא אמתי.

"נפצעת בלחי," אמרה החיוורת.

"אני יודעת."

"מישהו צריך לבדוק את זה." הנערה הטתה את ראשה לצד אחד. "אני קלם," אמרה והושיטה את ידה.

אלה לא זעה.

"גם העיניים שלך נראות נורא."

"הן בסדר גמור."

"הן לא נראות ככה."

"אני יכולה לקחת את המנה שלך?" הבל פיה של אשת העכברים להט על זרועה של אלה.

אלה הנהנה והאישה סובבה את הקערה לעברה.

היו שם ודאי חמש מאות נשים, והשאון היה רב יותר

מאשר במפעל כאשר כל המכונות פועלות. זקנה בעברו השני של השולחן זימרה לצעיף מגולגל, ערסלה אותו בזרועותיה, היסתה אותו, הושיטה אליו אצבע ונגעה בו. אישה במדים ניגשה, גהרה מעליה וטפחה על כתפה. "תפסיקי עם השטויות ותתחילי לאכול."

הזקנה נענעה בראשה. "רק אחרי שהתינוק שלי יאכל." היא החלה להתיר את כפתורי שמלתה.

"אין לך תינוק," אמרה האישה השנייה, מרימה את קולה. היא תפסה את הצעיף, ניערה אותו, ופרשה את פיסת הבד המחוררת. "רואה? אין כאן כלום."

"תינוקי! פגעת לי בתינוקי!" צרחה הזקנה, נפלה על ארבע והחלה לשרוט את הרצפה. האישה במדים אחזה במרפקה והרימה אותה. נשים נוספות הצטרפו להמולה, כאילו ניתן להן האות לצרוח. בשיא המהומה, התנפצה קערה אל הרצפה.

"בשביל מה עשית את זה?" הייתה זו אותה אישה נוקשת פנים מאמש. האירית. אלה דחפה את אגודליה לאגרופיה כדי לאחוז בהם.

"רוצה את הצינור?" אמרה האישה. "את רוצה שוב את הצינור?"

אשת התינוק נענעה בראשה מצד לצד ובכתה בשעה שהעמידו אותה על רגליה וגררו אותה מהחדר.

בעברו השני של השולחן, אכלה קלם בנחת. כשסיימה, היא הניחה את הכף שלה לצד הקערה, ושילבה את ידיה בחיקה.

אלה רכנה אליה. "לאן לקחו אותה? לאן הן הלכו?"

קלם נשאה אליה את מבטה בחטף. "למרפאה."

"למה?"

"כדי שיוכלו להאכיל אותה דרך צינור."

"איפה אני?"

"במוסד לחולי נפש שרסטון." צבע עיניה של קלם היה כחול שקט ורגוע. "למה, איפה חשבת שאת?"

אלה השפילה מבט אל ידיה הקפוצות לאגרופים. היא פרשה את אצבעותיה על השולחן: שמונה אצבעות, שני אגודלים. אבל הן נראו כאילו אינן שייכות לה. היא הפנתה את כפות ידיה כלפי מעלה ונעצה בהן מבט. היא רצתה מראה. אפילו חתיכת זבל סדוקה כמו זו שעמדה בקצה צריפי הטוויה. המראה שכולן דחקו זו את זו במרפקיהן כדי להגיע אליה, לפני שיצאו ביום שישי. אפילו זאת. רק כדי לראות שהיא עדיין אמתית.

היא נשאה את עיניה. דלתות. אחיות עומדות בכל דלת כמו סוהרות, נושאות עמן צרורות גדולים של מפתחות.

מוסד שרסטון.

היא שמעה על המקום. מאז שהייתה ילדה קטנה. בכל פעם שמישהו עשה משהו מטופש: המוסד. למשוגעים. לעניים. **הם ישלחו אותך לשרסטון ואף פעם לא תצא משם.**

היא קמה ותפסה בידה של אחת האחיות שחלפו על פניה. "רגע. יש כאן טעות!"

האישה התנערה ממנה. "שבי ותשתקי."

"לא! את לא מבינה – יש כאן טעות. אני לא מטורפת. רק שברתי חלון. אני לא מטורפת."

"ארוחת הבוקר הסתיימה. חזרה לשורה."

ספסלים נגררים. המולה של כמה מאות נשים בזמן שהן נעמדות ומסתדרות בשורה ליד הדלת. עוד נשים לובשות מדים הופיעו, הצטופפות בכניסה. אחת מהן הייתה מבוגרת יותר, וחבשה שביס קטן יותר ותג. היא תרה סביב במבטה.

כעת היא חצתה את האולם לעברה. הייתה טעות. עכשיו הם הבינו. ההקלה גרמה לה לחולשה.

"אלה פיי?"

"כן."

"אני המנהלת. את צריכה לבוא אתי."

אלה נחלצה ממקומה על הספסל.

"בהצלחה," אמרה קלם.

אלה לא הביטה לאחור. היא הלכה בעקבות האישה, יצאה אל המסדרון, וכשהדלתות ננעלו מאחוריה, ברכיה כשלו, כאילו מישהו בעט בה מאחור. היא הניחה את ידה על הקיר כדי להתייצב.

המנהלת צקצקה בלשונה. "מוכנה? בואי אתי."

"אני יוצאת?"

עווית חלפה בלסתה של האישה, כאילו זבוב נחת עליה והיא אינה מצליחה להיפטר ממנו. זה לא משנה. עוד מעט היא תהיה בחוץ. שני שילינג היו תפורים בשולי שמלתה, והיא תשתמש בהם הפעם. היא תעשה מה שהייתה צריכה לעשות אתמול. לנסוע ברכבת. הרחק מכאן – למקום שבו היבשה נגמרת ומפנה את מקומה לים.

הן צעדו יחד מבעד לצמד דלתות – צמד שני, שלישי, רביעי. בכל פעם שהגיעו לצמד נוסף, האחות השקטה אחזה בכתפיה של אלה בשעה שהמנהלת קרקשה עם מפתחותיה. הן הגיעו למסדרון בהיר יותר, ומאחוריו הירוק של אולם הכניסה. היא ראתה את הצמחים, מאות צמחים, ואת אלפי האריחים הקטנים שעל הרצפה. היא הובלה על פני הדלת הקדמית ולתוך חדר דחוס ובו זוג כיסאות, שולחן ולא הרבה יותר מזה.

האחות הושיבה אותה בכוח בכיסא, הניחה את הניירות

שנשאה עמה, ואלה נותרה לבדה. לחלונות כאן לא היו סורגים. נשקף מהם שביל גישה רחב מכוסה חצץ. הדלת נפתחה וגבר נכנס. מזמזם. שיער בהיר. שפם ארוך, מחודד בשוליו, אוזניים בולטות שקצותיהן ורודים. הוא בחן את אלה בחטף לפני שהתיישב, ועיניו היו כחולות וחיוורות. הוא הושיט יד וקירב אליו את הניירות. הוא כתב משהו ואז קרא עוד קצת. הוא המשיך לזמזם תוך כדי קריאה.

האיש נשא את מבטו. "שמי הוא ד"ר פולר." הוא דיבר לאט, כאילו היא חירשת. "אני חבר בצוות הרפואי כאן. מתפקידי לאשפז אותך."

"לאשפז אותי?"

"כן." הוא התרווח בכיסאו, אצבעותיו נוגעות בקצות שפמו. הקצוות היו חדים ונראו כאילו אפשר להידקר מהם. "ידוע לך מדוע הגעת לכאן?"

"כן."

"באמת?" הוא רכן מעט קדימה. "המשיכי."

המילים ניתכו ממנה. "שברתי חלון. במפעל. אתמול. אני מצטערת. אשלם עליו. אבל אני לא מטורפת."

עיני האיש הצטמצמו, מבטו לא מש מעיניה. הוא הנהן אליה קלות ושב לעיין בניירות ואז כתב משהו. "שֵׁם?"

היא לא אמרה דבר.

לשונו צקצקה. "מה שמך?"

"אלה. פיי."

"תודה רבה. משלח יד?"

"אני לא מטורפת."

"**משלח** יד, העלמה פיי."

"טווה."

"וכמה שנים את כבר עובדת כטווה?"

"מגיל שתים־עשרה."

העט חרק על הנייר. "וקודם לכן? עבדת בילדותך?"

"כן."

הוא רשם את הפרטים. "מאיזה גיל?"

"מגיל שמונה."

"ומה עשית אז?"

"מורידה."

"אם תואילי להזכיר לי...?"

"מורידים גלילים של חוטים כשהם מתמלאים. קושרים את הקצוות וכל זה."

הוא הנהן והמשיך לכתוב.

"את נשואה, העלמה פיי?"

"לא."

"לפי המסמכים שלפניי, את עדיין גרה עם משפחתך, נכון?"

"אבא שלי. המשפחה שלו. לא שלי."

"ומה לגבי אמך?"

"מתה."

ממשיך לכתוב, ממשיך לחרוק לחרוק לחרוק.

"ומה כתובתו של אביך?"

בחדר שרר שקט. בחוץ, עננים התחרו זה בזה על פני השמים, כאילו יש להם מקום טוב יותר להיות בו. היא ראתה את הבית שבו גרה. הבית שבו גדלה. הבית שבו מתה אמה. בית שחור שמעולם לא היה בטוח. אביה, אשתו החדשה, ילדיהם. והיא. כמו אחת מאותן שאריות בד שלא התאימו לשום דבר, והושלכו הצדה עד שהתבלו. "רחוב ויקטוריה חמישים ושלוש."

הרופא הנהן, רשם, ואז נעמד והתקרב אליה. הוא נטל

את מפרק כף ידה באצבעותיו ולחץ קלות. בידו השנייה הוא הוציא שעון כיס והביט בו. "לשון."

"מה?"

"הוציאי לשון." הוא דיבר בתקיפות.

הוא הציץ בלשונה ואז חזר לעברו השני של השולחן וכתב עוד קצת. היא ראתה את האותיות נשפכות מעטו, צועדות משמאל לימין, כמו שורת נמלים שראתה פעם באחר צהריים קיצי ולוהט, חוצות את הכביש ברחוב ויקטוריה. היא הייתה קטנה וישבה בגבה לאבן הלוהטת. היא שמעה מתוך הבית את קולו המחוספס של אביה, ואז את קול החבטה של אגרוף על עור. אימא שלה בוכה, יבבה חרישית וחייתית. היא בהתה בנמלים. נדמה היה שהן יודעות לאן מועדות פניהן. היא תהתה מה יקרה אם תלך בעקבותיהן. לאן תגיע.

"כתוב כאן, העלמה פיי, שאתמול בבוקר שברת חלון במפעל שבו את מועסקת." הרופא הביט בה שוב, הפעם בעניין.

"זה לא אומר שאני מטורפת."

"את מכחישה שעשית את זה?"

"אני..."

איך להסביר? איך לספר על הדבר שראתה – על הנשים והמכונות והחלונות שחסמו הכול. זה היה ברור כל כך באותו הרגע, אבל היא ידעה שבנוכחות האיש הזה הכול יהפוך לחסר פשר.

היא נענעה בראשה ומלמלה. "לא נגרם נזק. רק הזכוכית, ואני אשלם עליה. כבר אמרתי. אני אמצא דרך."

הוא רכן וכתב במחברתו.

"אני לא מטורפת," אמרה, וקולה גבר עכשיו. "בכל מקרה, לא כמו הנשים שם בחדר."

הוא המשיך לכתוב.

החדר סגר עליה, הלך והאפיל. פניה התלהטו. שלפוחיתה בערה.

"מה אתה כותב?"

הוא התעלם ממנה.

"מה אתה כותב?" היא הרימה את קולה. הוא עדיין התעלם ממנה. רק קול חריקת העט. הרהיטים, כבדים ושקטים, צפו בה גם הם.

היא הכתה בשולחן מול פניו. כאשר לא הרים את מבטו, היא הכתה שוב, נעמדה וחבטה בידה בניירותיו והעט נשמט ארצה והתגלגל. הדיו ניתז על ידו. הוא נרתע לאחור בכיסאו, נטל פעמון וצלצל בו, ושתי אחיות הופיעו, כאילו חיכו במסדרון רק לשם כך.

"דומה שהעלמה פיי נמצאת במצב רוח תוקפני. קחו אותה בבקשה למטה. נסיים את ההערכה כשתהיה רגועה יותר."

האחיות אחזו בה, אך היא נשכה באחת מזרועותיהן, נאבקה והשתחררה מלפיתתן. ואז – הדלת – לא נעולה, היא רצה לאורך אולם הכניסה, הפרחים השחורים. הדלת הקדמית הגדולה, גם היא לא נעולה, ואז בחוץ על המדרגות, והאוויר הצח מכה בפניה, היא שותה אותו בצמא, שואפת אותו, שועטת על פני החצץ. צופרים זועקים, צווחניים וקולניים. אחות מנסה להגיע אליה. היא פונה שמאלה אל צדו המרוחק של הבניין. ואז רק עוד בניינים, והיא בורחת גם מהם, החוצה מעבר לדשא. מגרש קריקט. עצים גבוהים. ריאותיה צורבות. מכאן יש רק שדות, חומים ובוציים, משתרעים הלאה, וכבשים, ושביל בהמשך. פסגה של גבעה קטנה. שני גברים עומדים בתוך שוחה. אחד מהם מנופף

בזרועותיו, צועק. היא מסתובבת, רואה את האחיות דולקות אחריה, כמעט משיגות אותה. היא פונה בחדות כדי שלא יגיעו אליה, אבל היא מחליקה בבוץ, קרסולה מסתובב והיא נופלת בעוצמה לפנים, נזרקת ומתגלגלת במורד הגבעה.

חבטה עזה של בוץ. הכול שחור ואדום. רטיבות חמימה מתפשטת בין רגליה.

פנים מולה, איש כהה – ידו מושטת, כף ידו פתוחה. "את בסדר?"

אנשים מתגודדים סביבה. מעליה. היא על ארבע, יורקת אדמה שחורה ארצה. זרועותיה אחוזות מאחורי גבה. הכאב מפלח את גופה בשעה שאנשים שאינה יכולה לראות מעמידים אותה בכוח.

האיש הכהה עדיין שם. עומד. צופה בה. קצת מרוחק. נראה כאילו הוא מרחם עליה.

איש לא ריחם עליה.

"מה?" צרחה אליו. "**על מה אתה מסתכל**?"